

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

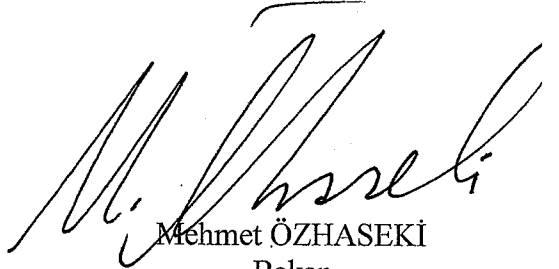
Sayı :30824082-610 -8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

7/4833
92 18

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN YÜKSEL TAŞKIN'IN
TBMM 7/4833 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

İzmir'in Gaziemir Emrez Mahallesi'nde bulunan atıl durumdaki akü geri kazanım fabrikası sahasındaki radyoaktivite bulaşmış çürüf atıklar önemli bir çevre ve halk sağlığı sorunu yaratmaktadır. Bu atıkların temizlenmesi konusu yıllardır sorumlu merkezi yönetim birimleri tarafından görmezden gelinmektedir. Gaziemir İlçesinde 2010'da çevreye zarar verdiği gerekçesiyle kapatılan Aslan Avcı Döküm Sanayi AŞ'ye ait kurşun döküm fabrikasının 70 dönümlük bahçesindeki tehlikeli atık ve radyoaktif madde halen temizlenmemiştir. Ölçümler sonucunda radyasyon miktarının normal değerinin 219 katı çıktığı tehlikeli atıkların toprak, hava ve suya karışması halinde büyük bir sağlık sorunu yaratacağı aşikârdır. Radyoaktif atıkların yönetimi öncelikli olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu'nun (TENMAK) görev ve sorumluluk alanında yer alan bir konudur. 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu'nun 9. Maddesi'nin 4. Fıkrası'nın (d) ve (e) bentleri şöyle demektedir:

d) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında yapılan faaliyetler neticesinde ortaya çıkan radyoaktif atıklar TENMAK tarafından bertaraf edilir.

e) Sahipsiz radyoaktif madde tespit edildiği takdirde TENMAK ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak gerekli tedbirleri alır veya aldırır, bertaraf dâhil gerekli iş ve işlemleri yürütür.

Ancak, aynı Madde'nin 8. Fıkrası Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nı da sorumlu tutmaktadır:

(8) Bu Kanun kapsamı dışında yürütülen bir faaliyet sonucunda radyoaktif kirliliğe maruz kalmış alanların çevresel iyileştirmesine ilişkin iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Kurum ile iş birliği yapılarak yürütülür. Bu alanlarda ortaya çıkan radyoaktif atıkların yönetimi TENMAK tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamındaki tüm masraflar kirleten tarafından karşılanır. Görüldüğü üzere, radyoaktif atıkların yönetiminin TENMAK ve ilgili kurumlar tarafından yapılması, radyoaktif kirliliğe maruz kalmış alanların kirlilikten arındırıldıktan sonra çevresel iyileştirmesine ilişkin iş ve işlemlerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile işbirliği yapılarak yürütülmesi 7381 sayılı Kanunda açıkça dile getirilmiştir. Bahsi geçen alanın temizlenmesiyle ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ÇED raporu dahi verilmesine rağmen hala bir sonuca ulaşılamamış olması endişe vericidir. Bu bağlamda;

1) Alanda mevcut kirlilik ve etkilerine yönelik izleme ve ölçümler düzenli olarak gerçekleştirildi mi?

2) Atıkların miktarı ve alandaki dağılımına yönelik tespit çalışması yapıldı mı?

3) Radyoaktivite bulaşmış atıkların halk sağlığını tehdit etmemesi için ne gibi tedbirler alındı?

4) Alandaki radyoaktif ve tehlikeli atıkların bölgeden uzaklaştırılması konusunda bir işlem tesis edildi mi?

5) Alanı radyoaktif ve tehlikeli maddelerden temizlemek için hazırlanmış bir proje var mı?

6) Bölgedeki çalışma hangi kurumlar tarafından yürütülecektir?

7) İlgili kurumların alanda yürütülecek çalışmaları ilişkin programı, takvimi ve süreci nedir?

8) İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kurumunuza gönderdiği 29.09.2021 tarih ve 45943877-307.02-E358128 sayılı ve keza 07.03.2022 tarih ve E-45943877-307.02- 575771 sayılı yazılarında radyoaktif ve tehlikeli maddelerin temizlenme planı ve zamanlamasına dair bilgi talep edilmiş; ancak konuyla ilgili bilgi verilmemiştir. Yerel yönetimlere neden bilgilendirme yapılmamıştır? Yerel yönetimlerle nasıl bir işbirliği düşünülmektedir?

CEVAP:

7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu'nun 9 uncu maddesinin 8'inci fıkrasında "Bu Kanun kapsamı dışında yürütülen bir faaliyet sonucunda radyoaktif kirliliğe maruz kalmış alanların çevresel iyileştirmesine ilişkin iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Kurum ile işbirliği yapılarak yürütülür. Bu alanlarda ortaya çıkan radyoaktif atıkların yönetimi Türkiye Enerji Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamındaki tüm masraflar kirleten tarafından karşılanır." hükmü yer almaktadır. Söz konusu mevzuat hükümleri doğrultusunda; radyoaktif kirliliğe maruz kalmış sahanın temizlenmesine ilişkin izin Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından verilmekte olup, 13.08.2022 tarihli ve 31922 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Radyoaktif Kirliliğe Maruz Kalmış Alanların Çevresel İyileştirme Faaliyetlerinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" gereğince, alanda yürütülecek çevresel iyileştirme faaliyetlerine dair Nükleer Düzenleme Kurulu'nun 2023-15/4 sayılı kararı ile bir firmanın yetkilendirildiği bildirilmiştir.

Bu kapsamda, firma tarafından hazırlanan "Çevresel İyileştirme Planı" (radyoaktif ve tehlikeli atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi, taşınması ve toprağın temizlenmesine ilişkin hususları kapsayan), Bakanlığımıza iletilmiş olup, planın incelenmesi devam etmektedir.